

Sygn. akt V ACz 276/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Janusz Kiercz

Sędziowie: SA Aleksandra Janas (spr.)

SO (del.) Katarzyna Żymełka

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2017 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Gminy P.

przeciwko (...)w T.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 13 stycznia 2017 r., sygn. akt XII C 257/16

postanawia: oddalić zażalenie, pozostawiając Sądowi Okręgowemu w Gliwicach rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

SSO (del.) Katarzyna Żymełka SSA Janusz Kiercz SSA Aleksandra Janas

Sygn. akt V ACz 276/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. wskazując, że spory w sprawie o sygnaturze akt I C 237/14 i w niniejszej sprawie nie są „o to samo roszczenie”, gdyż różni je podstawa faktyczna roszczeń.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez odrzucenie pozwu oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Zarzucił naruszenie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. przez błędną wykładnię powołanego przepisu, które to uchybienie skutkowało odmową odrzucenia pozwu z uwagi na uznanie przez Sąd pierwszej instancji, iż sprawa o to samo roszczenie nie toczy się już pomiędzy stronami przed Sądem Okręgowym w Gliwicach Wydział I Cywilny o sygn. akt I C 237/14. Podniósł również uchybienie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 410 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię pierwszego z powołanych przepisów i przez błędne zastosowanie drugiego z powołanych przepisów, które to uchybienie skutkowało odmową odrzucenia pozwu z uwagi na uznanie przez Sąd pierwszej instancji, iż sprawa o to samo roszczenie nie toczy się już pomiędzy stronami i uznanie, iż sprawa tocząca się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach Wydział I Cywilny o sygn. akt I C 237/14 nie jest sprawą tożsamą ze sprawą niniejszą w sytuacji, gdy objęte pozwem roszczenie nie dotyczy tylko podstawy z tytułu żądania zwrotu świadczenia nienależnego a nadto w sytuacji,

gdy nie odpadła w sposób ostateczny i trwały podstawa prawna do zapłaty kwoty, której żądania zwrotu dochodzi powód.

W odpowiedzi na zażalenie powódka wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona.

W sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. akt I C 237/14 pozwany dochodzi zapłaty części straty (...) w T. (dalej: (...)) z lat 1993-2007, na podstawie art. 353⁽¹⁾ k.c. w związku z § 41 statutu (...). Proces ten toczy się nadal na skutek uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 21 września 2011 r. zasądającego należność na rzecz (...).

W niniejszym postępowaniu powódka domaga się zwrotu świadczenia, którego podstawa prawna odpadła, gdyż uchylenie lub zmiana prawomocnego wyroku sprawia, że spełnione na jego podstawie świadczenie jest nienależne w rozumieniu przepisów k.c. – art. 410 i nast. Na poparcie swojego stanowiska powołała szereg orzeczeń Sądu Najwyższego i innych sądów. Wskazała ponadto, że domaga się zwrotu jedynie części roszczenia, a to w zakresie kwoty zapłaconych pozwanemu odsetek w wysokości 200.000 zł.

Z kolei skarżąca stoi na odmiennym stanowisku, mianowicie w jej ocenie nie doszło jeszcze do trwałego i ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy I C 237/14. Powołała się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2011 r. (V CSK 332/10) z którego wynika, że w przypadku spełnienia świadczenia na podstawie orzeczenia sądowego, nieprawomocnego lub prawomocnego, następnie uchylonego, nie dochodzi do powstania roszczenia, jeżeli sprawa jest nadal w toku. Dopiero prawomocne zakończenie sprawy i oddalenie powództwa oznacza odpadnięcie podstawy wzbogacenia wobec braku tytułu prawnego wzbogacenia.

Powyższe sprzeczne ze sobą poglądy dotyczą jednakże kwestii zasadności samego roszczenia, która dopiero będzie przedmiotem oceny Sądu Okręgowego w toku postępowania. Ewentualna niezasadność takiego roszczenia z przyczyn materialnoprawnych nie stanowi jednak przeszkody w wystąpieniu z powództwem. Taką przeszkodę stanowiłaby tożsamość faktyczna obu roszczeń, która jednak w niniejszej sprawie nie występuje.

Trafnie wskazuje przy tym powódka, że jedynie w sytuacji, gdyby powódka w niniejszej sprawie wystąpiła o ustalenie nieistnienia zobowiązania do pokrycia straty można byłoby rozważać tożsamość roszczeń procesowych, jako w istocie opartych na tej samej podstawie faktycznej i prawnej. Jednakże w niniejszej sprawie powódka nie dochodzi ustalenia nieistnienia roszczeń objętych pozwem w sprawie o sygn. akt I C 237/14, lecz innych roszczeń, to jest roszczeń o zwrot nienależnego świadczenia.

Skarżący podnosi, że roszczenie powódki nie dotyczy tylko podstawy z tytułu żądania zwrotu świadczenia nienależnego. Powodowa Gmina w piśmie z dnia 10 października 2016 r. doprecyzowując swoje stanowisko w sprawie podniosła twierdzenia i zarzuty związane z zarzutem potrącenia rozpoznawanym w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w G. (sygn. akt I C 237/14) wskazując, iż jest to jej stanowisko ewentualne w niniejszej sprawie a na zasadność swoich twierdzeń przedstawiła szereg dowodów, w tym nawet dowód z opinii biegłego sądowego. Jednakże procesowy zarzut potrącenia nie jest formą dochodzenia roszczeń, lecz środkiem obrony pozwanego. Z tego względu nie wywołuje w zakresie roszczenia nim objętego ani stanu sprawy w toku ani też powagi rzeczy osądzonej (por. wyrok SN z 20 grudnia 2006 r. IV CSK 299/06).

W kontekście powyższych wywodów nie sposób przyjąć za skarżącą, że jeśliby Sąd Okręgowy rozpoznał niniejszą sprawę i nakazał zwrot uiszczonej przez stronę powodową na rzecz pozwanego kwoty, wówczas podjąłby się rozpoznania roszczenia objętego sprawą uprzednio zawisłą przed Sądem, a to sprawą o sygn. akt I C 237/14. Podstawy obydwu roszczeń są bowiem różne i każde z nich może być dochodzone w odrębnym postępowaniu.

Z przedstawionych względów zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na mocy art. 108 § 1 k.p.c.

SSO(del.) Katrzyna Żymelka SSA Janusz Kiercz SSA Aleksandra Janas